

[Horn.]

terpesystemet, hvorefter man med en sputniks nøjagtighed kan sige, i hvilken time samtlige mellemskolebørn i Danmark kender antallet af ben på en flue, kan være en vis sikkerhed for, at det materiale, gymnasiet får, kan holde helt op til den højeste uddannelse. Men vi har ikke lærernes tyrkeretro på, at kun ad den vej kan man sikre den rigtige kvalitet. For øvrigt har lærerorganisationerne ikke benægtet, at det vil være muligt på grundlag af den samlende folkeskole med en mild deling i de to sidste folkeskoleklasser, således som her er foreslået, at nå frem til den rigtige studenterkvalitet. Vi tror, det er muligt, og så får vi ved denne nyordning den samlende skole ens for land og by, bortset fra den forskel, folketætheden giver. Den frie mellemskoles børn får et bedre klima at trives i, og de får ved adgangen til at lære sprog og matematik o. s. v. en løftning, hvilket er et af de krav, som har startet hele denne sag. Hertil kommer de før omtalte begunstigelser for en 8. klasse og adgangen til bevælgelse inden for de delte klasser i hovedskolen og ligeså i den foreslåede 3-årige realskole. Vor skole får bedre mulighed for ikke blot at være en kundskabsmeddeler, men også en åndens formidler, hvad tiden nok kan gøre ønskelig. Jeg vil tro, at her er i hvert fald et af de punkter, hvor det vil være muligt at få det ærede medlem hr. Hvidberg i tale, selv om han hører til den sorte skole.

Til alle sortseerne og de realskolefolk, som ser spøgelse i den her foreslåede ordning, kan jeg ikke undlade at sige to ting, som jeg har hæftet mig ved i den seneste tid, når man taler om, hvad den nye skoleform formår. For det første vil jeg minde om historiens lære. Tænk engang på det 18. og det 19. århundredes kamp mellem den gamle latinske og realskoletanken, en hård kamp, hvor latinskolen til sidst døde i latter. Se engang på, hvorledes en af datidens store, professor Madvigs stilling var. Han var nok den sorte latinskoles mand, men han så, at realskoletanken skånselsløst ville kvæle den gamle latinske skole, han så det 20. århundredes krav til dem, der skulle opdrages i slutningen af det 19. århundrede. Jeg siger til disse realskolens sortseere: se på disse fakta, og De har set Dem selv i spejlet.

For det andet vil jeg spørge: har visse foreteelser i det sidste års tid ikke sagt noget til eksamensgruppens folk, bl. a. det, at studenterne reagerede over for deres undervisning, idet de fandt, at den var uhenigtsmæssig med henblik på de efterfølgende studier? Den tidligere formand for Danmarks Realskoleforening, Lars Nielsen, har fremsat den påstand, at en række bøger burde brændes og fagene i øvrigt tages op til en kritisk revision. Ordet kritisk er brugt i lærerbladet, og jeg har grund til at gå ud fra, at det er refereret rigtigt. Hertil kommer de synspunkter, inspektør Bo gav udtryk for vedrørende matematikundervisningen ved Realskoleforeningens årsmøde, sammenholdt med den erklæring, inspektør Bo har givet til udvalget; den findes også i den beretning, jeg har omtalt.

Disse ting tillige med beretninger, jeg har fra gamle eksamensskoleelever, har i hvert tilfælde for mig været anledning til tvivl om indholdet af undervisningen, når den skal bedømmes ud fra morgendagens behov, både hvad angår faktisk kunnen og menneskelige behov. Jeg har stor medfølelse med de lærere, hvis gamle elever i fagskolerne rundt omkring i vort land trækker på smilebåndet ved tanken om den flid, deres gamle skole og lærere derude har lagt i at lære dem ganske bestemte ting, som de aldrig har fået brug for, hverken fagligt eller menneskeligt. Jeg ved ikke, om det var dette, den højtærede minister tænkte på, da han i sin fremsættelse gav udtryk for, at der er så meget nyt, der rører sig med hensyn til det undervisningsmæssige. Jeg tager ikke stilling til disse ting; jeg har omtalt dem, fordi spørgsmålene er rejst af skolens egne folk. Nu kan det blive svært at blive anerkendt af skolens folk i vore dage, men de har vel så megen tolerance, at de anerkender deres egne.

Jeg har blot villet fremføre disse tanker for yderligere at understøtte min tro på, at det er muligt inden for disse fælles rammer at lægge grunden ikke alene til en god studentereksamen, men også til en bedre vej for den frie mellemskoles børn ind i erhvervs- og samfundslivet. Jeg erkender, at mangelen på tilstrækkeligt velegnede lærere kan spille ind i disse synspunkter; det kan man måske skyde sig ind under, men det er